

## สารบัญ

|   | หน้า |
|---|------|
| กิตติกรรมประกาศ   | ค    |
| บทคัดย่อภาษาไทย   | ง    |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ  | ฉ    |
| สารบัญตาราง   | ญ    |
| สารบัญภาพ   | ฎ    |
| บทที่ 1 บทนำ  | 1    |
| 1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา   | 1    |
| 1.2 คำถามการวิจัย   | 6    |
| 1.3 วัตถุประสงค์การศึกษา  | 6    |
| 1.4 ขอบเขตการศึกษา  | 7    |
| 1.5 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ  | 10   |
| 1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา  | 11   |
| 1.7 แนวคิด ทฤษฎี ที่ใช้ในการศึกษา   | 11   |
| 1.7.1 แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน  | 11   |
| 1.7.2 แนวคิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                                   | 18   |
| 1.7.3 SWOT Analysis   | 22   |
| 1.7.4 แนวคิดการจัดการแบบมีส่วนร่วมแบบพหุภาคี  | 27   |
| 1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง   | 35   |
| 1.9 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา  | 42   |
| 1.10 ระเบียบวิธีวิจัย   | 46   |
| 1.11 การนำเสนอผลการศึกษา  | 52   |
| บทที่ 2 บริบทของพื้นที่ศึกษา  | 54   |
| 2.1 สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์กายภาพและความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่<br>ชุ่มน้ำทะเลน้อย | 54   |
| 2.2 การตั้งถิ่นฐานและลักษณะทางด้านประชากร สังคม วัฒนธรรม                              | 66   |
| 2.3 ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ   | 72   |

สารบัญ (ต่อ)

|  | หน้า |
|--|------|
| 2.4 ประวัติความเป็นมาของชุมชน  | 77   |
| 2.5 อาณาเขตและที่ตั้งของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย   | 79   |
| 2.6 สรุป   | 81   |
| บทที่ 3 พัฒนาการการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม  | 83   |
| 3.1 ยุคแห่งการพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ: ก่อนการประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทะเลน้อย (ก่อนปีพ.ศ.2518) | 83   |
| 3.2 ยุคแห่งการพัฒนา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 - 2536   | 92   |
| 3.3 ยุคแห่งการพัฒนาช่วงที่สอง: ผลของการแบ่งแยก ตั้งแต่ปีพ.ศ.2537- ปัจจุบัน                           | 104  |
| 3.3 สรุป   | 119  |
| บทที่ 4 รูปแบบการจัดการทรัพยากรแบบพหุภาคีในเขตพื้นที่ห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย                         | 127  |
| 4.1 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของพื้นที่ทะเลน้อย   | 127  |
| 4.2 รูปแบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติแบบพหุภาคี  | 131  |
| 4.3 แนวทางการจัดการทรัพยากรแบบพหุภาคี  | 151  |
| 4.4 สรุป   | 155  |
| บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ   | 157  |
| 5.1 สรุป   | 157  |
| 5.2 อภิปรายผลการศึกษา  | 164  |
| 5.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา   | 169  |
| 5.4 ข้อเสนอแนะ   | 170  |
| บรรณานุกรม   | 172  |
| ภาคผนวก  | 179  |
| ภาคผนวก ก แบบสอบถาม  | 180  |
| ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์  | 190  |
| ประวัติผู้เขียน  | 193  |

สารบัญตาราง

| ตาราง | หน้า   |     |
|-------|--|-----|
| 1.1   | กรอบในการมอง SWOT  | 24  |
| 1.2   | แสดงจำนวนครัวเรือนในพื้นที่ศึกษาและเก็บตัวอย่างครัวเรือนตาม<br>สัดส่วนของครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้านของตำบลทะเลน้อยและตำบลพนางตุง | 48  |
| 2.1   | จำนวนหลังคาเรือนและประชากรปี พ.ศ.2553  | 66  |
| 2.2   | การนับถือศาสนา   | 67  |
| 2.3   | ระดับการศึกษา  | 67  |
| 2.4   | อาชีพภาคการเกษตรชุมชนบ้านทะเลน้อย  | 73  |
| 2.5   | อาชีพนอกภาคการเกษตรชุมชนบ้านทะเลน้อย   | 73  |
| 3.1   | สรุปพัฒนาการการจัดการทรัพยากรทั้งสามช่วงเวลา   | 123 |
| 3.2   | สรุปพัฒนาการการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทั้งสามช่วงเวลา   | 124 |
| 3.3   | สรุปพัฒนาการการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทั้งสามช่วงเวลา(ต่อ)  | 125 |

สารบัญภาพ

| ภาพ | หน้า   |     |
|-----|--|-----|
| 1.1 | กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา   | 45  |
| 2.1 | ขอบเขตตำบลพนาสูงและตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง                                       | 56  |
| 2.2 | ลักษณะภูมิประเทศบริเวณพื้นที่ศึกษา   | 57  |
| 2.3 | แหล่งน้ำดื่มของชาวชุมชนบ้านทะเลน้อย  | 59  |
| 2.4 | ธรณีวิทยาบริเวณพื้นที่ศึกษา  | 64  |
| 2.5 | กลุ่มชุดดินบริเวณพื้นที่ศึกษา  | 65  |
| 2.6 | สะพานไม้เชื่อมภายในชุมชนบ้านทะเลน้อย   | 70  |
| 2.7 | ตัวอย่างความหลากหลายในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตร                                      | 77  |
| 3.1 | การแบ่งเขตการปกครองโดยยึดจากตัวสะพานและเส้นทางถนน  | 105 |
| 3.2 | การปลอมแปลงเอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน  | 106 |
| 3.3 | แผนภูมิการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ | 107 |
| 3.4 | บริเวณริมฝั่งทะเลน้อยด้านทิศตะวันตก ที่มีการปรับภูมิทัศน์จัดการโดยองค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง    | 110 |
| 3.5 | การเลี้ยงปลาในกระชังในพื้นที่ชายฝั่งตำบลทะเลน้อย   | 115 |
| 3.6 | การใช้เสาคอนกรีตกำหนดแนวเขตกันผักตบชวา   | 118 |
| 3.7 | จำนวนประชากรบ้านทะเลน้อยสามช่วงเวลา  | 120 |
| 4.1 | โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมป่าไม้   | 132 |
| 4.2 | รูปแบบโครงสร้างการจัดการของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย  | 134 |
| 4.3 | รูปแบบโครงสร้างการจัดการและบทบาทหน้าที่ของสถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าทะเลน้อย       | 135 |
| 4.4 | รูปแบบโครงสร้างการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม     | 136 |
| 4.5 | โครงสร้างการบริหารการจัดการบทบาทหน้าที่ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                 | 139 |

## สารบัญญภาพ (ต่อ)

| ภาพ  | หน้า   |     |
|------|--|-----|
| 4.6  | รูปแบบโครงสร้างการบริหารและจัดการของกรมประมง   | 140 |
| 4.7  | รูปแบบโครงสร้างการบริหารงานจัดการของกรมเจ้าท่า   | 142 |
| 4.8  | รูปแบบโครงสร้างการบริหารงานจัดการของเทศบาลตำบลพนาสูงและ<br>เทศบาลตำบลทะเลน้อย              | 144 |
| 4.9  | การขุดลอกทะเลน้อยโดยเทศบาลตำบลพนาสูง   | 147 |
| 4.10 | โครงสร้างการบริหารงานจัดการของกลุ่มประมงรักษ์ทะเลน้อย                                      | 149 |
| 4.11 | โครงสร้างการจัดการโดยแบ่งหน้าที่การจัดการแบบพหุภาคีในเขตพื้นที่ห้ามล่า<br>สัตว์ป่าทะเลน้อย | 154 |